

Oponentský posudek

na dizertační práci *MUDr. Petra Štádlera*

**„Morfologická studie čerstvých cévních alogenních štěpů
pro klinické využití“**

1. Úvod

Uvedená dizertační práce je svázaný rukopis o rozsahu 110 strojopisných stránek, sestávající z deseti standardních kapitol (Souhrn, Úvod, Cíle práce, Přehled o současném stavu problematiky, Materiál a metodiky, Klinická aplikace, Závěr, Poděkování, Literatura a Seznam publikací a vybraných přednášek autora).

Vlastnímu textu jsou předřazeny dvě stránky přehledu použitých zkratk. Práci ilustruje 30 dokumentačních obrázků (z toho 5 barevných peroperačních, 21 elektronogramů, dva barevné grafy a dvě angiografie) a dvě tabulky. Seznam použité literatury obsahuje 214 citací, řazených nikoli abecedně, ale časově podle jejich postupného zařazení do textu – všechny uvedené citace jsou v seznamu a z něj naopak žádná z nich nechybí ve vlastním textu.

2. Volba tématu a jeho zpracování

Zvolené téma je z oblasti cévní chirurgie a bezprostředně se týká nesmírně aktuálního problému způsobu užití cévních alograftů při řešení závažných případů infekcí cévních náhrad. Úzce se také dotýká problematiky některých typů aortokoronárních bypassů. Vlastním tématem studie je problematika morfologického SEM studia dvou skupin tepenných a žilních alograftů, konzervovaných 1 – 30 dnů ve dvou odlišných tepelných podmínkách (normo- a hypotermních). Cílem studie pak bylo stanovení, jaký je nejlepší způsob ošetření alograftů, vhodný pro jejich následné klinické použití.

K vypracování studie bylo použito dostatečné množství kvalitního experimentálního humánního materiálu, rovněž tak metodické způsoby řešení byly adekvátní stanoveným cílům.

Získané morfologické výsledky jsou přesvědčivě dokumentovány a zobrazují všechny odlišnosti tvarových změn, především na luminální ploše endotelu, nalezené v tepenných a žilních alografech. Vyvozené závěry se opírají o objektivně zjištěné tvarové nálezy a jsou proto zcela věrohodné. Jejich využití v indikačních rozvahách o použití adekvátního typu alograftu je rovněž zcela nesporné.

Je tedy možné konstatovat, že *základní stanovené cíle této experimentální studie byly splněny.*

3. Kritické připomínky

Přes celkově pozitivní hodnocení disertace považuji za nutné uvést několik kritických připomínek:

- a) jednotlivé oddíly práce jsou objemově značně nevyvážené (úvodní pasáže = 5 stran; přehled současného stavu problematiky = 46 stran; materiál, metodika, vlastní výsledky /včetně dokumentace/ a diskuze k nim = 28 stran; závěr = 1 strana; literatura a seznam publikací a přednášek autora = 19 stran). Literární přehled současného stavu této klinicky velice významné a aktuální problematiky je nesporně zcela vyčerpávající a zmiňuje všechny aspekty užívání cévních náhrad. Autor tím přesvědčivě dokazuje, že zadanou problematiku ovládá nejen prakticky, ale také teoreticky na nejvyšší úrovni;
- b) v kontrastu s tím (bohužel!) je kapitola popisující získané výsledky relativně velmi chudá. Především jsou experimentální výsledky včleněny neorganicky do partie Materiál a metodika – jsou tak ukryty běžnému pohledu. Textově se s popisem získaných nálezů autor vypořádal na pouhých třech stránkách. Navíc soustředění obrazové dokumentace na konce kapitol dosti ruší plynulost četby tohoto jinak zcela výtečného díla;
- c) zcela pak postrádám obrazovou dokumentaci histologického vyšetření studovaných cév;
- d) drobných nedostatků jsem našel skutečně minimum, ale asi je třeba je také uvést: výrazy *tělo a kořen aorty* neodpovídají anatomické nomenklatuře (str. 7 a 58); str. 15 – v médií artérií elastického typu jsou *elastické membrány*; výrazy *vény/žilý* by asi chtěly sjednotit (str. 15 a dále); str. 15 – autor zde hovoří o *chlopních* v žilách dolní poloviny těla – nejsou také například v žilách horních končetin?; str. 16 – *vasa vasorum* dosahují v žilách až k intimně – tento údaj není opřený o žádnou literární citaci; str. 19, 20 a dále – nejednotnost v českém psaní cizích slov /organismus x kadaverozní, aneurizma, ireverzibilní.../; str. 27 a 32 – tabulky nejsou očíslovány a není jasné jejich vřazení do textu; str. 31 a 32 – výraz *glykolitický* asi není česky úplně správně; stejně tak není anatomicky správný termín *mamární tepna*; str. 49, 9. řádka zdola – *čerstvé alografty* jsou stavěny do kontrastu s *čerstvými alografty* – nerozumím...; str. 63 – jediné zastížené lapy v jinak bezchybně zpracované literatuře: chybí zde číselné odkazy na Hickethier et al. a Cavallari et al. (jsou uvedeni v literatuře), ale vůbec chybí citace Yoder et al. a Solberg et al. – a ty právě mají podpořit význam získaných vlastních výsledků!!!).

4. Otázky oponenta

Na základě prostudování disertační práce Dr. Štádlera na něj mám následující otázky:

- a) co to znamená „*extraanatomická rekonstrukce protézou*“?;
- b) na str. 37 autor hovoří o *mitogenech* – jsou známy nějaké práce, které popisují a zobrazují mitotické dělení endotelových buněk?;
- c) používají se často *vystripované safény*? – jejich morfologie musí být totiž značně zdevastovaná...;
- d) k oddílu Materiál a metodika: *prováděl autor opravdu zcela sám* odběry cév, jejich fixaci a celé laboratorní ošetření a SEM zpracování, nebo si tyto práce objednal na příslušných pracovištích?;
- e) byla studie nějak ošetřena *grantem*?;
- f) ve výsledcích nejsou uvedeny žádné *objektivní hodnoty poměru tloušťek jednotlivých vrstev cévní stěny* a jejich srovnání s kontrolami – byly tyto hodnoty vůbec zjištěny?

5. Závěr hodnocení

V posuzované disertační práci hodnotím vysoce pozitivně jasné vytyčení problému a jednoznačné splnění cílů práce. Velmi hodnotný je i jednoznačný výstup získaných výsledků do klinické praxe. V detailech je nutné vysoce kladně vyzdvihnout perfektní zpracování literárního přehledu, ilustrujícího studovanou problematiku v neobyčejně šíři. Na druhé straně je značnou slabinou práce restrikce získaných morfologických výsledků na velmi skrovnou míru. Nemohu se ubránit dojmu, že autor v sobě tímto nezapřel výkonného chirurga, který nechtěl v interpretaci výsledků zabřednout do obsáhlé argumentace a zbytečně se držel „při zdi“. Dílčí poznámky, uvedené v oddílu „Kritické připomínky“, považuji za marginálie, které v žádném případě nesnižují jinak vysokou vědeckou hodnotu disertace – jejich korekce by byla vhodná ke zlepšení formálního vzhledu práce. Upřímně se proto domnívám, že při případném monografickém zpracování (což bych velice doporučoval), by bylo namístě tyto objemové a formální disproporce upravit směrem k jejich větší vyváženosti.

Celkově však soudím, že předložená dizertace MUDr. Petra Štádlera představuje velmi hodnotné vědecké dílo, které *splňuje všechny požadavky*, kladené na práci tohoto typu, hodnotím ji jednoznačně pozitivně, a doporučuji její kladné přijetí v průběhu obhajoby. Současně se již tímto přimlouvám za to, aby na základě úspěšné obhajoby této disertační práce byl ve smyslu příslušných zákonů a vyhlášek přiznán dizertantovi titul

PhD.

Praha, 16.7. 2007

Prof. MUDr. Josef Stingl, CSc.
Anatomický ústav 3. LF UK
Ruská 87, 100 00 Praha 10